

Vikten av att förstå konsekvenserna av sin hjärnskada

Ann Björkdahl
Universitetssjukhusöverarbets terapeutapeut
Docent
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Arbets terapi och Fysioterapi, Rehabiliteringsmedicin
ann.bjorkdahl@vgregion.se

Nedsatt medvetenhet om nedsättningar

- Ett vanligt förekommande fenomen efter stroke som kan leda till dåligt utfall.
- Nedsatt medvetenhet om nedsättningar innebär en minskad insikt om hur en specifik nedsättning sensorisk, motorisk, kognitiv eller beteendemässig inverkar på aktivitetsutförande.

(Hartman Maier 2002, 2003, Jehkonen 2006, Starkstein 2010, Oreifei 2009)

Påverkan av nedsatt medvetenhet för fungerande

- Personen med nedsatt insikt/medvetenhet engagerar sig mindre i rehabilitering och använder sig mer sällan kompensatoriska strategier
- Det gör att det finns ett samband mellan bristande medvetenhet och
 - Möjlighet att bo i eget boende
 - Hög stress i familjen
 - Låg återgång i arbete
 - Svårigheter att fungera i samhället

(Richardson et al., 2014- 2015; Toglia & Kirk, 2000)

Att drabbas av stroke

Vad har
hänt mig?

Hur kommer
det att bli?

- Förståelse av vad som hänt och hur det påverkat en.
- Förmåga att kunna se vilka konsekvenserna blir.

- Förståelse av vad som hänt och hur det påverkat en.
- Förmåga att kunna se vilka konsekvenserna blir.

Förnekande

- Copingstrategi
- Behov att skydda sig från det som skadar en

Relation motivation och nedsatt medvetenhet

- Motivation bidrar till att människor agerar för att nå ett önskat mål.
- Motivation är en orsak till att åtgärda någonting och som ger mening samt riktning för beteende och agerande.
- Motivation är drivkraften, viljan och önskan hos en person för att lyckas utföra någonting.

Medvetenhet om nedsättningar/ Insikt

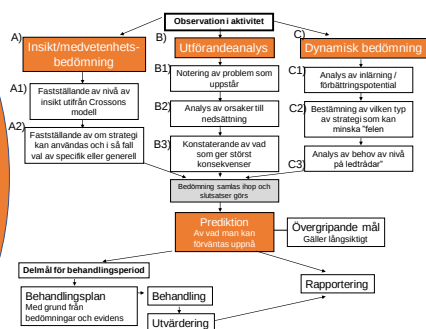
- Kunskap om
 - VAD som är svårt
 - NÄR det är svårt
- Målet är att nå
 - Kunskap som inte bara finns där när man pratar utan dyker upp inför att man ska göra något så man kan ha en strategi för att hantera svårigheterna.

Hur bör sjukvården jobba med nedsatt medvetenhet?

- Teambedöma
- Gemensamma insikthöjande åtgärder
- Ta beslut om rehabiliteringsåtgärder baserat på grad av medvetenhet
- Informera och ge råd till omgivningen hur man ger bästa stöd

Bedömning inför rehabiliteringsåtgärder

Observation för bedömning av grad av medvetenhet

- Uppfattar man att det uppstår ett fel/missstag?
- Försöker man justera?
- Om man får ledande frågor uppfattar man då vad som är fel?
- Hur specifik måste frågan vara för att man ska förstå behovet av att justera?
- Kan man diskutera kring situationerna efteråt?
- Kan man relatera till det som hänt senare, eller anpassa vid nästa tillfälle det händer?
- Påverkas medvetenheten av stress, trötthet eller annat?

Skattning som stöd för bedömning av medvetenhet

- Be patienten skatta a) hur det kommer att gå och b) sitt behov av hjälp inför genomförande av aktiviteten
- Låt patienten göra en ny skattning efter genomförande.
- Reflektera med patienten kring resultatet och eventuella skillnader mellan första och andra skattning samt i förhållande till din bedömning.

	Före uppgift	Efter uppgift	
I. Bedömning av uppgiftens svårighetsgrad *			* Uppgiftens svårighetsgrad 1 mycket enkelt 2 enkelt 3 lite svårt 4 något svårt 5 mycket svårt
II. Uppgiftsspecifik Medvetenhet **			** Hjälpbehov 1 Ingen hjälp behövs 2 Lite påminnelse 3 Tillfällig hjälp 4 Lite hjälp 5 Mycket hjälp
III. Uppskattning av förmåga (förändring) ***	Ej före		*** Förändring 1 Ingen skillnad 2 Liten förändring 3 Medelstor förändring 4 Stor förändring

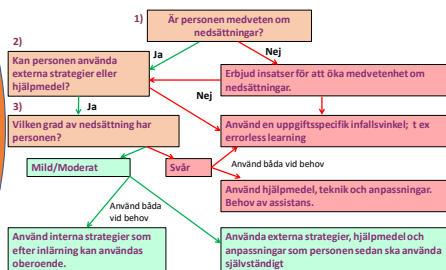
CROSSONS MODELL SOM REDSKAP I BEDÖMNINGEN

Interventioner vid kognitiv nedsättning

Modifierat och översatt från
ACRM cognitive rehabilitation
manual
<http://acrm.org/publications/cognitive-rehab-manual/>
2017-03-28

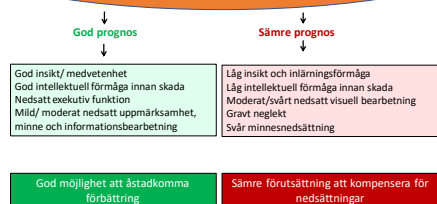
Beslutsträd för intervention

Medvetenhet ger förutsättningar för oberoende

- Medvetenhet om nedsättningar ger möjlighet till självständig kompensation
- Skapar förutsättningar för oberoende
- Öppnar möjlighet att överföra sättet att kompensera till en rad olika situationer med liknande krav
- Strategianvändning
- Ta till sig Information, Undervisning

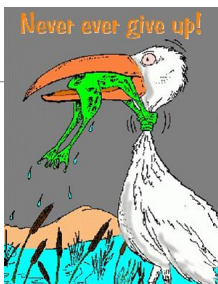
Rehabpotential beror på insikt, inlärningsförmåga, grad och typ av nedsättning

Tack för
visat
intresse!

Strokerutin finns att tillgå från SU:
Google – Stroke ARB

Arbetsbeskrivningar: Postural kontroll/gång,
Hand/arm, Kognition och komplexa aktiviteter

ann.bjorkdahl@vgregion.se